

ВИКОРИСТАННЯ ХМАР СЛІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

У сучасному контексті глобальної тенденції широкого використання інформаційно-комунікаційних технологій виникає потреба у трансформаціях у системі освіти. Постає актуальна проблема пошуку інноваційних засобів навчання, які б модернізували подання змісту навчання зі збереженням смислового наповнення. Одним з методів її вирішення, на думку багатьох дослідників (П. Анохіна, Б. Бадмаєв, Р. Гуріна, В. Каган, Д. Поспелова, Г. Селевко, А. Смірнова, В. Якиманська та інші), може стати технологія візуалізації інформації, яка сприяє більш успішному сприйманню і запам'ятовуванню навчального матеріалу, активізуючи при цьому пізнавальну діяльність тих, хто навчається.

Нині багато сучасних досліджень (Н. Балик, М. Жалдак, Є. Патаракін, Н. Хміль, Richard E. Ferdig, Kaye D. Trammell та інші) присвячені висвітленню теоретичних та практичних аспектів підготовки майбутніх учителів до застосування інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема соціальних сервісів Веб 2.0. Проте, у зв'язку із зростанням популярності технологій візуалізації інформації виникають запитання щодо так званих хмар слів, зокрема за допомогою яких інструментів їх краще створити і як використати у освітньому процесі.

Мета даної роботи полягає у висвітленні можливостей хмар слів в освітньому процесі.

Хмара слів (англ. tagcloud, wordcloud, wordle) – це візуальне уявлення списку категорій або тегів, так званих міток, ярликів, ключових слів тощо [1]. Хмара слів – це цікавий інструмент для створення асоціативного ряду зі слів в рамках будь-якої теми. Спочатку вони виступали тільки як засоби організації гіперпосилань. Поступово їх функції розширились, тому нині область їх використання стала більш різноманітною. З будь-якого тексту за допомогою спеціальних програмних засобів можна зробити хмару слів. Також хмари слів знайшли застосування, крім сайтобудування, у багатьох інших сферах, в тому числі в освіті.

Хмару слів можна легко згенерувати власноруч з використанням спеціальних веб-сервісів: ImageChef (<http://www.imagechef.com>), Word It Out (<https://worditout.com/>), Word Cloud Generation (<https://www.wordclouds.com/>), Word Art (<https://wordart.com/>), WordcloudPro (<https://wordcloud.pro>) та інші. Вони мають зручну інтуїтивно зрозумілу навігацію. Варто спробувати створити яскраві хмари різної форми та використати як на уроках, так і у позанавчальний час.

Існують різні способи використання хмар слів в освітньому процесі, які підкажуть професійний досвід і творча уява. Так, це може бути дидактичний матеріал на уроках (в електронному чи роздрукованому вигляді). Причому залучення цього методу доречно на уроках з будь-якої навчальної дисципліни. Наприклад, на уроках технічного напрямку за допомогою такої демонстрації можна робити добірки термінів з теми. На гуманітарних уроках можна представити імена видатних постатей, які жили у певний час. На заняттях з мов таким чином можна унаочнити приклади слів за певним правилом, слова-виключення тощо.

Крім того, хмари слів доречно використовувати:

- для представлення інформації про якусь людину (в портфоліо, при узагальненні досвіду, в презентаціях, на сайті або в блозі);
- для створення яскравих продуктів (листівки, інформаційно-рекламні буклети, бюлетені, презентації);
- для акцентування уваги на важливих датах, подіях, ключових моментах (при узагальненні досвіду, в аналітичних матеріалах, презентаціях тощо);
- як візуалізацію критеріїв оцінювання чого-небудь;
- для представлення результатів опитування або обговорення;
- учні можуть групувати слова за певною ознакою, заданою учителем або самим учнем;
- як підказка до диктанту, кросвордів тощо;
- для повторення основних понять теми, що вивчається і т.д.
- створення хмари асоціацій, синонімів, антонімів тощо.

Отже, аналіз наукових джерел та власний досвід дозволяє констатувати, що застосування хмар слів у освітньому процесі має вагомий дидактичний потенціал. Зазначений метод здатний забезпечити не лише ефективне навчання, а й підвищити пізнавальну активність, зацікавленість, полегшити подальшу професійну діяльність в сучасному інформаційному просторі.

Список використаних джерел

1. Использование сервисов Web 2.0 в образовательной деятельности. Выпуск 2 : учебно-методическое пособие: авт.-сост. Ю.А.Демичева; Камч. ИРО. Петропавловск-Камчатский : Камч. ИРО, 2017. 100 с.